

Čís. 7737.

Byl-li opravný prostředek podán sice na poštu ve lhůtě, avšak řízen na nepřislušný soud, kam došel až po lhůtě, byl podán opožděně, třebas ho nepřislušný soud zaslal bez prodlení na příslušný soud.

(Rozh. ze dne 28. ledna 1928, R I 17/28.)

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs v exekuční věci.

Důvody:

Podle § 520 c. ř. s. a posudku nejvyššího Vídeňského soudu k němu (odst. 1) je rekurs vždy podati na soudě první stolice. V souzeném případě byl dovolací rekurs proti rekursnímu usnesení, doručenému 12. prosince 1927, dne 20. prosince 1927 podán na poštu s nesprávnou adresou na okresní soud v Plzni (místo ve Stodě). Do Plzně došel 21. prosince 1927 a téhož dne byl odtud odeslán do Stodu, kamž došel 23. prosince 1927. Ježto rekursní lhůta podle doručení z 12. prosince 1927 končila již 20. prosince 1927 a dovolací rekurs, řízený na soud nepřislušný, tímto byl zaslán příslušnému soudu sice téhož dne, kdy došel na nepřislušný soud, t. j. 21. prosince 1927, ale přece již po lhůtě rekursní, bylo jej jako opožděný odmítnouti (srovnej čís. 5352 sb. n. s.). Že byl rekurentem původně včas podán na poštu, je bezpodstatné, když došel k nepřislušnému soudu až po rekursní lhůtě, neboť v takovém případě nutno dobu poštovního běhu do rekursní lhůty počítati a nelze den dojití k nepřislušnému soudu počítati ještě za den ve lhůtě rekursní, jež v pravdě již vypršela.

Čís. 7738.

Zabírání budov nebo jejich částí pro účely veřejné.

Předpisů zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 304 sb. z. a n., dlužno použití i tehdy, když zabírací řízení bylo sice zahájeno a vlastníku bylo odňato svobodné nakládání s majetkem, ale k zabrání nedošlo.

Rozhodnutí soudu o výši náhrady nemusí předcházeti jednání o dohodu a zabírací úřad nemusí předem prohlásiti, zda a jaké odškodné hodlá poskytnouti.

(Rozh. ze dne 28. ledna 1928, R I 32/28.)

Majitelka domu navrhla, by okresní soud rozhodl o výši náhrady za hospodářské újmy, jež utrpěla tím, že zemská politická správa v Praze zahájila v červnu 1925 zabírací řízení o části jejího domu pro potřebu poštovní správy a teprve dne 21. září 1926 jí oznámila, že upouští od zabrání. Soud první stolice zamítl žádost jako předčasnou. **Důvody:** Podle jasného znění § 4 (9) zákona čís. 304/21 sb. z. a n. je

příslušným soud k určení výše náhrady, nedojde-li mezi zabíracím úřadem a vlastníkem zabraných předmětů k dohodě o výši náhrady. Nesporné jest mezi stranami, že dosud zemská politická správa v Praze nerozhodla o otázce, zda přísluší vůbec navrhovatelce nárok na náhradu. Podle odst. (6) § 4 zákona jest zabírací úřad ovšem povinen vlastníku zabraných předmětů poskytnouti přiměřenou peněžitou náhradu za veškeré prokázané hospodářské újmy, jež vlastník utrpěl zabráním. Správní řízení o náhradě není dosud skončeno, pročez musí navrhovatelka vyčkatí výsledek tohoto řízení a může před soudem uplatňovati své nároky teprve po skončeném správním řízení, nedojde-li za jednání k dohodě o výši náhrady mezi ní a zabíracím úřadem. Na ten čas nelze však tvrditi, že nedošlo k dohodě. Žádost byla proto podána k soudu předčasně. **R e k u r s n í s o u d** napadené usnesení potvrdil.

N e j v y š š í s o u d zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by o návrhu dále jednal a znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Stěžovatelka navrhla podle § 4 zákona o zabírání budov pro veřejné účely ze dne 12. srpna 1921, čís. 304 sb. z. a n., by okresní soud rozhodl v nesporném řízení o výši náhrady za hospodářské újmy, jež utrpěla proto, že zemská politická správa v Praze zahájila v červnu 1925 zabírací řízení o části jejího domu pro potřebu poštovní správy a teprve dne 21. září 1926 jí oznámila, že od zabrání upouští. Škoda stěžovatelky vznikla tím, že po celou dobu zabíracího řízení nesměla svým domem svobodně nakládati. Poněvadž finanční prokuratura namítla, že zákonný předpis o určení výše náhrady za zabrání budov okresním soudem v nesporném řízení platí jenom, když budova byla skutečně zabrána, v souzeném případě však ku zabrání ještě nedošlo, nutno se především zabývati touto námitkou. Nejvyšší soud pokládá ji za bezdůvodnou. Tak jakoby v případě skutečného zabrání předpisy zákona čís. 304/1921 o určení náhrady platily i o škodách vzniklých teprve po zabrání, i o škodách vzniklých již před zabráním, ale po zahájení zabíracího řízení, poněvadž již v této době vlastník nemohl budovou nakládati, musí býti oněch předpisů užito i tehdy, když zabírací řízení bylo sice zahájeno a vlastníku bylo svobodné nakládání s majetkem odňato, ale k zabrání nedošlo. Ač § 4 cit. zák. mluví o majetkových újmách způsobených zabráním, má na mysli všechny újmy vzniklé stranám z použití tohoto zákona. Jeho obsah není zvláštním výjimečným předpisem, jenž by nesměl býti extensivně vykládán, nýbrž použitím všeobecných právních zásad o určení náhrady při vyvlastnění; není překážky, by nebyl rozšířen na všechny újmy způsobené v zabíracím řízení omezením vlastnického neb užívacího práva. Ani další námitka finanční prokuratury, že návrh jest předčasným, poněvadž zemská politická správa nerozhodla ještě, jaké odškodné hodlá stěžovatelce poskytnouti, a nelze proto dosud tvrditi, že nedošlo mezi zabíracím úřadem a stěžovatelkou k dohodě, není opodstatněnou. Rozhodnutí nižších soudů, jimiž

bylo této námitce vyhověno, nelze srovnati se zákonem. Právě-li § 4 cit. zák. v devátém odstavci, že okresní soud rozhoduje o výši náhrady, »nedojde-li mezi zabíracím úřadem a vlastníkem k dohodě«, nelze z toho dovozovati, že musí předcházeti jednání o dohodu a že zabírací úřad musí předem prohlásiti, zda a jaké odškodné hodlá poskytnouti. Předpis nemá jiný význam a smysl, než, že soudní rozhodování o odškodném odpadá, dojde-li mezi zabíracím úřadem a stranou k dohodě. Dokud k dohodě nedošlo, nemůže soud odpírati úřední jednání a rozhodnutí o výši náhrady. Případná svévole neb ukvapenost strany, spočívající v tom, že strana podá u soudu návrh na určení odškodného, aniž dříve poskytla zabíracímu úřadu příležitost nebo možnost k dohodě, může mít podle § 4 cit. zák. odst. (10) a § 45 c. ř. s. vliv na rozhodnutí o útratách, ale nemůže býti důvodem zamítnutí návrhu. V souzeném případě nelze nad to o předčasnosti návrhu vůbec mluvit. Stěžovatelka tvrdila v návrhu podaném teprve 6. června 1927, že žádala již 31. prosince 1926 zemskou politickou správu o odškodnění a žádost tu dne 25. ledna 1927 opakovala, ale nedostala dosud odpovědi. Tvrzení to nebylo ani finanční prokuratou popřeno, ani jinak vyvráceno. Není právního pravidla, podle něhož by stěžovatelka byla povinna na vyřízení své žádosti v řízení správním ještě dále čekati. Dovolacímu rekursu musilo býti vyhověno a uznáno, jak se stalo.

Čís. 7739.

Byly-li splněny podmínky vzniku veřejné obchodní společnosti, nemá okolnost, že nedošlo k jejímu zápisu do obchodního rejstříku, ježto mezi tím jeden ze společníků ze společnosti vystoupil, významu pro posouzení otázky, zda byla veřejná obchodní společnost oprávněna (povinná), vésti po čas svého trvání společenskou firmu. Zbývajících společníků jest oprávněno vésti dále závod pod dosavadní společenskou firmou, svolil-li k tomu vystoupivší společník.

(Rozh. ze dne 28. ledna 1928, R I 35/28.)

Rejstříkový soud vrátil opověď firmy V. H. a spol., podanou prokuristou této firmy Josefem H-em s tím, by 1. připojen byl doklad o tom, že firmě byla nebo bude vyměřena všeobecná daň výdělková takovou základní sazbou, která podle § 7 uvoz. zák. k obch. zák. a zák. čís. 260/1921 sb. z. a n. protokolaci podmiňuje, 2. nyní, když podle dodatné opovědi jest firma, o níž se zde jedná, pouze firmou kupce jednotlivce, aniž byla dosud jako společenská v obchodním rejstříku zapsána, bylo opovězeno nové soudně nebo notářsky ověřené znění firmy, souhlasné s ustanovením čl. 15, 16 obch. zák., neboť o případ čl. 17, 22 obch. zák. se zde nejedná, když, jak již uvedeno, firma »V. H. a spol.« v obchodním rejstříku dosud nebyla zapsána. Rozkladu proti tomuto usnesení rejstříkový soud nevyhověl, setrvav na důvodech svého usnesení, k nimž dodal, že zápis do obchodního rejstříku má